

**Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi
Thomae tomi quinque**

Priorum vigintisex Quaestionum eius Partis expositionem complectens

Suárez, Francisco

[Köln], 1617

Sectio tertia. vtrum Christus meruerit gloriam sui corporis, suiq[ue]
nominis exaltationem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93775](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93775)

est cur ipsi denegetur. Accidit, quod Deus in omni genere causarum & effectuum operatur per causas secundas quidquid commode potest: ergo in genere causæ meritorie operabitur per Christum, præsertim in ipso: Christo, eiusque humanitate, quidquid conaturaliter potest. Neque necesse est, ut omnia in particulari, sint reuelata, sed satis est, quod in principiis generalibus contineatur: alioqui multa alia essent à Christo iure excludenda, ut quod promeritis sit capitis dignitas, vim miraculorum effectricem, & alia de quibus seque. seq. dicemus. Sicut de puris hominibus non sunt in particulari reuelata omnia, quæ merentur, & tamen ex principiis generalibus, & ex quibusdam particularibus alia colligimus, ut quod bene utendo vno auxilio, mereantur aliud, &c. Quod denique attinet ad ordinationem meritorum Christi, ut fiebat per voluntatem eius humanam in primis ad merendum aliquid, non est necesse, ut is, qui meretur, ex propria intentione ordinet suum meritum ad obtinendum tale præmiū, ut in nobis etiam constat: sed sufficit diuina ordinatione, & promissio sub conditione operis. Ac deinde, licet in particulari non fiat hæc relatio, tamen in generali nullus est, qui vel formaliter vel virtute non habeat intentionem consequendi vel merendi suis operibus, quidquid potest, iuxta illorum valorem, & leges à Deo statutas. Tandem in Christo, qui omnia distincte agnoscebat, verisimilius est, actu ordinasse sua merita ad obtinenda omnia præmia, quæ sub meritum suum cadere poterant iuxta diuinam ordinationem: in hoc enim nullum est inconueniens: nec imperfectio, sed potius maior perfectio, quia cum hac ordinatione habebat Christus optimos fines & motiua in suis operibus, & meritis exercendis, & hanc ipsam ordinationem suorum meritorum, ad maiorem Dei gloriam tandem ultimatè referebat.

Ultimus e-
videndi mo-
ius occidu-
tur.

Sed dicit tandem aliquis. Ergo meritum est sibi Christus Dominus impeccabilitatem animæ suæ, quia meruit illam diuinæ prouidentie directionem, qua suæ animæ collatum est, ut à bono declinare non posset: consequens videtur esse absurdum, quia Christus non suis meritis factus est impeccabilis sed natura sua ita id habuit, ut secluso omni merito illi denegari non potuerit, etiam de potentia absoluta. Respondetur, negando sequelam, quia ante omne meritum fuit impeccabilis, sicut fuit sanctus per gratiam vnionis: unde hoc non est ex donis, quæ subsequuntur, sed ex his, quæ antecedunt primum actum meritorium. Quod confirmatur, nam esse impeccabilem non dicit actum tantum, sed intrinsecum debitum & necessitatem carendi omni culpa hanc autem necessitatem non habuit Christus per meritum sed immediate ex vi vnionis, & ideo non meritum est esse impeccabilis, etsi mereri potuisset particulare auxilium, quo voluntas eius ad aliquod bonum operandum excitata, vel adiuta est. Necessitas enim non peccandi tantum est necessitas quoad specificationem, & abstrahit ab hoc vel illo modo, quo potest executioni mandari: & ideo, licet hoc vel illud auxilium cadat sub meritum non tamen ipsa necessitas non peccandi. Eo vel maxime, quod per visionem beatam facta est proxime illa anima impeccabilis, licet radicaliter iam esset impeccabilis per vnionem, & tamen nec vnio, nec visio beata, sub Christi meritum ceciderunt, ut in superioribus ostensum est.

Dubio la hñ.
quot enoda-
mur.

Ex his expeditur quæstio, an Christus meritum fuerit habitus scientiarum, & virtutum moralium suo genere acquiritarum: item concursus & auxilium ad omnes actus habituum recte & frequenter exercendos: item ministracionem specierum intelligibilium accommodatam ad plenitudinem scientiæ vel experientiæ obtinendam absque defectu vel errore, & similia. Dicendum est enim, in primis non

A meruisse sibi Christum dictos habitus, quia illos habuit per accidens infusus à principio simul cum gratia & in eodem signo atque adeo prius ordine naturæ quam actum meritorium exerceret: quia prius intelligitur perfecte constitutus in actu primo ad actus omnes exercendos, quam in actum aliquem secundum exierit. Tenendo autem, hos habitus discursu temporis fuisse comparatos, ex alio principio dici potest non cecidisse sub meritum, quia scilicet sunt naturalia bona, & in causis naturalibus sufficenter contenta, imo ex illis necessitate quadam obtinenda: huiusmodi autem bona non sunt ordinata à Deo, per se loquendo, ut per meritum habeantur, sed solum ea, quæ supernaturalia sunt, quod in Christo Domino intelligendum est modo statim declarando. Deinde, de ministracione specierum vel phantasmatum concursu, & alijs supra tactis quando mere naturaliter fiebant per solas causas naturales suo naturali cursu operantes, nullum erat necessarium meritum, ob rationem dictam. Quando autem intercedebat singularis prouidentia, vel actio Dei, siue immediate, siue mediantibus angelis, singulari & extraordinario modo Christo obsequantibus multum verisimile est, totum id fuisse Christo retributum, non solum propter personæ dignitatē, sed etiam propter sua merita. Nam in huiusmodi bonis locum habent omnes rationes factæ, & omnes leges & condiciones meriti: & illa bona, licet in substantia naturalia sint, in modo tamen sunt supernaturalia & ad supernaturalem finem ordinata erant, nimirum ad vnionem hypostaticam tanquam debitum ornamentum eius, & ut Christus conuenienter posset sua munera exercere, præsertim munus redemptoris, & doctoris hominum, & supremi iudicis, ac perfectissimi exemplaris virtutum omnium.

SECTIO III.

Utrum Christus meruerit gloriam sui corporis, suisq. nominis exaltationem.

Caluinus
Guilielm. de Rubion.
Scotus.

Aluinus, ut supra retuli, negat Christum aliquid sibi meruisse, cuius sophisticum fundamentum supra indicauimus, & dissoluimus: ex Scholasticis vero Guilielmus de Rubion in 3. d. 18. non negat simpliciter hoc Christi meritum, dicit tamen esse rem dubiam & incertam, & ideo non esse simpliciter affirmandum, quia neque ex Scriptura colligitur, neque ex certa aliqua ratione: quia cum Christus sit dominus omnium, non indiguit merito, ut perfectionem quamcunque, seu dignitatem obtineret. Scotus vero eadem distinct. 18. dicit indirecte meruisse Christum gloriam corporis, quia meruit, ut remoueretur impedimentum talis gloriæ, directe autem non meruisse illam, quia ablato impedimento habebat intrinsecum principium, ex quo illa manaret. Et ad huc modum videtur loqui Cyril. lib. 3. Thesau. cap. 3.

Cyri.
D. Thom.
Magist.
Luc. 24.
Philip. 2.

Dico tamen primo, Christum Dominum meruisse se gloriam corporis sui, neque hoc posse sine temeritate negari. Ita enim docent Theologi omnes cum D. Thom. hic, & Magistro in 3. d. 18. & habet magnum in Scripturis fundamentum. Lucæ enim 24. dicit ipse Christus, Nonne oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suam? satis aperte significans, per passionem parasse sibi viam ad gloriam, atque adeo illam sibi meruisse, quod magis explicuit Paulus ad Philip. 2. dicens: Propter quod & Deus exaltauit illum, & donauit illi nomen, quod est super omne nomen. Vbi particula illa, Propter, si iuxta vim & proprietatem suam, ut debet, explicetur, non tantum consecutionem vnus post aliud, ut hæretici exponunt, sed etiam vnum fuisse causam alterius significat: nulla autem alia ratio causæ hic intercedere potest, nisi meritoria, & ideo ad Hebr. 2. dicit idem Paul. Vidi-
mus IESVM propter passionem mortis gloria & honore coronat.

Basil. Aug. Chrysost. Ambr. Ansel. Beda. Vigil. Hug. vii.

Coronatum, ubi nomen coronæ satis indicat victori-
am, & præmium. Vnde Basil. lib. 4. contra Eunom.
sub titulo. *Quod filius creatura non sit*, dicit, propter
obedientiam datum esse Christo in humanitate no-
men super omne nomen. Idem dicit Aug. lib. 2. con-
tra Maximi. c. 5. & li. 3. c. 2. Chrysost. Ambr. Anselm.
Beda & alij explicantes citata loca Pauli: & late Vi-
gil. lib. 5. contra Eutych. Hugo Victor. lib. 2. de Sacra-
ment. p. 2. c. 6. Ratio vero est, quia hic habuerunt lo-
cum omnes conditiones necessariae ad meritum, &
ceteris paribus perfectius est habere aliquid ex me-
rito, quam sine illo, ut recte D. Thom. hic argumen-
tatur. Neque huic merito obstat, ut supra dicebamus,
quod aliis titulis & nominibus esset hæc gloria debi-
ta humanitati Christi, quia potuit illis adiungi ratio
meriti, & hoc perfectius est.

Diffinitio vero illa Scoti vix potest intelligi, quia
in corpore Christi non fuit aliquod impedi-
mentum gloriæ, nisi vel naturalis conditio corporis pas-
sibilis, quæ ex divina dispensatione cum gloria ani-
mæ coniuncta fuit: vel ipsa divina dispositio, qua
statim non influere gloriæ in tali corpore usque ad
resurrectionem. Primum non potest dici proprie
impedimentum, cum sit ipsa naturalis conditio,
quæ per gloriæ perficienda erat, & quamvis ita vo-
cetur, auferri tamen non poterat nisi per ipsam glo-
riam corporis: mereri ergo ut tale impedimentum
auferatur, nihil aliud est, quam mereri ipsam glori-
am corporis: & idem est si dicamus, meruisse ut au-
ferretur impedimentum, quod ex parte diuinæ ordina-
tionis, quia hoc ipsum est mereri, ut Deus influat
gloriæ hoc tempore, quam antea non inflebat. Et
quamquam modum loquendi admitteremus, po-
tius dicendum esset meruisse Christum directe glo-
riam corporis, & consequenter, ut auferretur impe-
dimentum: sicut qui redimit captivum, directe me-
retur libertatem eius, & consequenter, ut vincula
vel impedimenta remoueantur. Nec denique huic
merito obstat conexio, quæ est inter gloriæ ani-
mæ, & corporis, ex qua fieri videtur, ut nemo possit
alteram sine altera mereri: hoc enim, ad summum,
procedit in eo, qui utraque caret, cum enim corpus
non possit esse gloriosum nisi per animam (saltem
de potentia ordinaria) non potest quis mereri glori-
am corporis nisi vel gloriæ animæ habeat, vel il-
lam mereatur: & hoc modo mereatur omnes puri
viatores: quia enim merentur per actus animæ in-
formantis corpus, ideo merentur gloriæ animæ,
quæ redundat in corpus. At vero supposita gloriæ a-
nimæ separata à gloriæ corporis, nihil est, cur non
possit ipsa gloriæ corporis directe sub meritum ca-
dere: præsertim cum non omnino physice sequatur
ex gloriæ animæ, sed secundum Dei determinatio-
nem, qui voluit ut gloriæ animæ communicaretur
corpori, potuit tamē velle, ut hoc ipsum per merita
mandaretur executioni.

Et ex hac conclusione sequitur primo, meruisse
Christum impassibilitatem animæ suæ, quam ab in-
stanti mortis consecuta est, quamquam enim Magis-
ter in 3. d. 18. in dubium reuocet, an ab instanti mor-
tis illa anima fuerit perfecte impassibilis, vel tantum
à resurrectionis puncto, mihi tamē omnino verum
& certum videtur statim fuisse impassibilem, ut Pa-
lud. ibi notauit q. 2. a. 3. & dicemus latius infra agen-
tes de morte Christi: quia anima Christi Domini
statim, ac fuit separata à corpore passibili, fuit sim-
pliciter & omni ex parte beata, quantum esse potest
anima separata à corpore. Hoc enim commune est
omnibus animabus iustis, quæ nulla indigent pur-
gatione, post ipsius Christi mortem, cur ergo nega-
bitur hæc perfectio ipsi animæ Christi? Præsertim
cum ipse promiserit latroni, *Hodie mecum eris in para-
diso*, ex qua promissione Patres omnes intelligunt,
statim illo die animam latronis fuisse post Christi
mortem in statu beatifico, & impassibili, ergo à for-

tiori idem sentiendum est de anima Christi. Quod
tandem confirmatur, quia cum iam consummasset
nostram redemptionem, non indigebat statu viato-
ris: ergo statim cepit omnino esse in termino, & ex-
tra statum viæ, atque adeo omnino impassibilis.
Hanc ergo indolentiam, seu impassibilitatem me-
ruit Christus Dominus sicut meruit gloriæ corpo-
ris, illam enim merentur omnes iusti, qui per suam me-
rita gloriæ consequuntur: & rationes supra factæ
æquæ procedunt de hoc statu & de gloriæ corporis,
& accomodari potest testimonium Isaie 53. *Sipo-
fuerit pro peccato animam suam, videbit semen longeuum,
& voluntas Domini in manu eius dirigitur*, illo enim lo-
co Septuaginta interprete legunt, *Et vult Dominus
auferre de doloribus animam eius*, quæ verba Hierony-
mus etiam iuxta hanc lectionem de Christo expo-
nit, sicut & Aug. lib. 1. de consen. Euang. c. 31.

Propter quæ (ut obiter hoc notetur) non mihi
placet, quod Vega dicit lib. 7. in Trident. cap. 18. ani-
mam Christi usque ad resurrectionem fuisse propter
nos viatricem, non ad merendum, sed ad faciendi-
endum: *quæ anime*, inquit, *separata in eadem esse pos-
sunt viatrices, quoad satisfactionem*. Hoc, inquam, non
mihi placet, quia anima separata nullo modo est in
statu viatoris, nisi sit aliquo modo in statu passibi-
li, & careat visione beata, quam est aliquando ha-
bitura, ut constet inductione in omnibus animis:
anima autem Christi post separationem à corpore non
fuit in hoc statu passibilitatis, ergo neque in statu
viæ, neque enim oportet fingere nouum modum
seu statum viæ in anima Christi absque vilo testimo-
nio, vel ratione efficaci. Adde, animam separatam
nunquam esse in statu satisfaciendi, sed satisfaciendi
tantum penam, quam in hac vita plene non pec-
soluit: at vero anima Christi in hac vita plenissime
soluit, & consummavit redemptionem nostram, ut
supra probatum est.

Secundo infertur meruisse Christum resurrectionem
suam, & omnes dotes corporis gloriosi, vtre-
ste docet D. Tho. infra q. 53. a. 4. ad 2. & eisdem ratio-
nibus & testimoniis supra allatis probari potest, qui-
bus addi potest illud Psalm. 109. *De torrente in via bi-
bit, propterea exaltabit caput*, quod in hoc sensum Au-
gust. exponit, sicut & illud Psalm. 40. *Tu autem Domine
misere mei, & resuscita me*. Denique alij iusti meren-
tur resurrectionem suorum corporum, multo ergo
magis Christus, quandoquidem potuit illam mere-
ri, vnde ad Rom. 8. dicitur nos futuros esse hæredes,
si compatimur, ut & glorificemur.

Dices. Ergo eadem ratione dicendum erit, meri-
tum fuisse Christum augmentum corporis sui, &
informationem seu vnionem animæ suæ, ad omnes
partes materiæ, quas per nutritionem acquirerat,
sicut in superioribus diximus, meritum fuisse parti-
alem vnionem hypostaticam earundem partium
materiæ. Consequens videtur absurdum, quia hæc
erant mere naturalia supposito statu corporis passi-
bilis & infantilis. Respondetur primo non esse ne-
cessarium hoc concedere, quia non habet rationem
similem. Nam, ut nuper dicebam, supernaturalia
bona sunt, quæ in præmium meritorum proprie sunt
proposita, & ideo non est simile de resurrectione cor-
poris, quæ supernaturalis est, & de augmento natu-
rali eiusdem corporis. Neque de vnione partium ma-
teriæ ad animam, & ad Verbum, quia prior erat me-
re naturalis, & per concursum causarum naturalium
fiebatur: posterior vero erat supernaturalis. Secun-
do dici potest meruisse Christum naturalia hæc bona
quatenus vel aliquo supernaturali modo fiebat, vel
ex speciali aliqua Dei prouidentia procedebat, vel ad
supernaturales fines erant necessaria, ut verbi gra-
tia quod Ecclesia de Beatissima Virgine ait, *lactasse
Christum vberibus de celo pleno*. Significat sane, etiam hæc
ipsum, quo Christus nutrebat, fuisse singulari spi-
ritus sancti prouidentia præparatum, ac dispositum,
prout

Ab instanti
mortis ani-
ma Christi
fuit impassi-
bilis, mortis
eiusdem
Christi.
Magist. Palud.

profit tali corpori, & ad tales effectus, quales ipse intendebat, erat expediens. Hæc ergo ratio providentiæ, omnique alia similis, ac denique quidquid Deus cum Christo post primum instantem conceptionis eius propter dignitatem personæ eius, specialiter operatus est: id totum propter meritum ipsius fieri potuit, & credendum est, ita factum esse propter rationes factas sectione precedente, quas omitto, quia eadem proportione hic possunt accommodari. Quocirca conceptio ex virgine, sine viro, & operâ Spiritus sancti, prævio angelico ministerio, ac nuntio, quæ tempore vel natura antecesserunt primum actum meritum Christi vi in re ipsa exercitum, licet facta fuerint ob dignitatem personæ Verbi incarnandi, non tamen fortasse ob meritum Christi, quia nondum in re præcesserat: & licet præcesserit in prævisione Dei, tamen ordo ad meritum, re ipsa præexistens in eadem persona est magis connaturalis, & non est necessarium ordinem extraordinarium fingere sine fundamento aut necessitate. At vero natiuitas ex virgine, seruata eius integritate, angelorum præconia & laudes, adoratio Magorum, & similia omnia, quæ Christi conceptionem subsecuta sunt, non tantum in eius personali dignitate, sed etiam in eius infinito merito fundamentum habere, quia iam antecesserat, & nihil aliud desiderabatur. Ordinatio enim diuina non creditur defuisse; cum hæc ratio providentiæ altior sit, eiusque iustitiæ, misericordiæ, ac sapientiæ, Christi que dignitati magis consentanea.

Tertio euidentius sequitur ex dictis meruisse Christum triumphum ascensionis sue, ut eisdem testimonijs & rationibus comprobari potest, & indicatur ad Ephes. 4. *Qui descendit, ipse est, qui ascendit, quid est quod ascendit, nisi quia & descendit prius?* & Apocalyp. 3. *Ego vici, & sedeo cum Patre meo.*

Dico secundo, Christum Dominum meruit exaltationem nominis sui. Ita D. Tho. hic, qui sub hac exaltatione comprehendit omnia, quæ ad externam gloriam (quæ est clara cum laude noticia) pertinent. Quæ probatur, præter citata testimonia ex illa oratione Christi Ioan. 17. *Ego te clarificauit super terram, opus consummaui, quod dedisti mihi, ut faciam, & nunc clarifica me tu Pater, &c.* Quæ oratio fuit efficacissima & meritoria: unde Aug. ibid. tract. 104. *Humilitas, inquit, claritatis est meritum claritas humilitatis est præmi-um: cui orationi similis est illa Io. 12. Anima mea turbata est, & quid dicam? Pater clarifica me ex hac hora, & venit vox de celo dicens: Et clarificauit, & iterum glorificabo.* Quæ oratio aperte ostendit Christum non fuisse omnino sui oblitum, vel supra Caluinum dicebat, sed suam etiam gloriam apud Deum desiderasse, & petiuisse eo modo & ordine, quæ charitas postulabat. Hoc etiam confirmat illud Apocalyp. 5. *Dignus es Agnus qui occisus es, accipere diuinam aatem, id est, ut ab omnibus cognoscatur, & honoretur tanquam verus Deus.* Testimonia etiam citata in principio sectionis præcedentis hanc conclusionem confirmant. Ratio denique est eadem, quia hic concurrunt omnia necessaria: & præterea hæc excellentia & exaltatio merito debeatur eximie Christi humanitati.

Sequitur primo, meruisse Christum Dominum ea testimonia dignitatis, & maiestatis sue, quæ illi data esse in Euangelio legimus, quales fuit testimonium Patris post baptismum, Matth. 3. & post transfigurationem, seu in transfiguratione ipsa, Matth. 17. Et idem verisimile est de testimonio, & laudibus Angelorum in die Natiuitatis, & de manifestatione facta Magis per stellam, & similibus: quia licet hæc omnia propter utilitatem nostram facta sint, tam ead exaltationem, & gloriam Christi pertinebant: utraque ergo de causa, scilicet nostra & sua, meritis illius debita fuerunt.

Secundo sequitur, meruisse Christum aliquo modo regnum & dominium in vniuersum orbem: quia

Fr. Suarez Tom. 1.

hoc etiam pertinet ad externam gloriam, & manifestationem nominis illius: & indicatur ab Aug. lib. de vnit. Eccles. c. 7. & 8. ubi varia congerit Scripturarum testimonia, quales est illud Psal. 2. *Postula a me & dabo tibi gentes hereditatem tuam, & possessionem tuam terminos terræ:* & illud Psal. 21. ubi post narratam Christi passionem subditur, *Conuerterentur ad Dominum vniuersi fines terræ, & alia similia ponit præcipue ex Isai. & Psalmis.* Est autem optimum illud ad Rom. 14. *Christus in hoc mortuus est, & resurrexit, ut viuorum & mortuorum dominetur,* quæ verba imitatus Cyrill. lib. 11. in Ioan. c. 17. dicit, *Vnum mori oportuit, sufficientem pro omnium vita redemptionem, ut viuorum & mortuorum imperium acciperet.* Sed contra, quia hoc dominium & regnum habuit Christus à principio conceptionis ex vniuersi. Propter hoc Soto in 4. dist. 47. q. 1. art. 2. videtur negare hanc conclusionem, cum tamen affirmet meruisse dignitatem capitis, & eadem ratio de illa procedat: nam illam etiam habuit à principio conceptionis, imo hæc dignitas illam potestatem includit. Obseruandum ergo est, si loquamur de titulo supremi regis, & domini, qui est proprius Dei, & per communicationem idiomatum homini comunicatur, verissime dicitur, Christum non meruisse, ut summo Dei imperio potiretur, neque ut esset caput Angelorum eo modo, quo est caput in quantum Deus. Hos enim maiestatis titulos non magis mereri potuit, quam Incarnationem ipsam: conclusio ergo loquitur de domino & regno, quod in humanitate assumpsit, ut latius q. 22. explicandum est. De quo vterius est obseruandum, Christum à principio habuisse hoc dominium & regnum, quasi in radice & proprietate, & sic illud non meruit: & eodem modo habuit dignitatem capitis, quam similiter non meruit: caruit tamen veluti possessione & usu huius domini & dignitatis, & hoc modo dicimus, illud postea meruisse, quomodo dixit recte Bernar. lib. 3. de consider. Christum merito redemptionis vendicasse sibi possessionem celi & terræ: iuxta illud Matt. ult. *Data est mihi omnis potestas in celo, & in terra.* Tertio sequitur, meruisse Christum Dominum iudiciari potestatem, ut recte docet S. Th. infra q. 59. art. 3. & confirmat ex illo Iob. 36. *Causa tua tanquam impii iudicata est, causam iudiciumque recipies.* Quæ verba de omnibus iustis iniusta patientibus intelligit Greg. lib. 26. moral. c. 25. D. Tho. autem recte illa Christo accommodat, quia in illum principaliter & quasi per antonomasiam conueniunt, quod etiam confirmat illud Ioan. 5. *Dedit illi iudicium facere, quia filius hominis est, ut late tractat Aug. serm. ult. de verbis Domini, & Vigilii lib. 5. contra Eutychetem, Sed de hac potestate in vltimis disputationibus sequentis Tomi, fusius nobis dicendum est.*

ARTICVLVS IV.

Utrum Christus aliis mereri potuerit.

Ad quartum sic proceditur. Videtur, quod Christus aliis mereri non potuerit. Dicitur enim Ezech. 18. *Anima quæ peccauerit, ipsa morietur.* Ergo par ratione anima, quæ meretur, ipsa remunerabitur. Non ergo est possibile quod Christus aliis meruerit.

2. Præterea, De plenitudine gratiæ Christi omnes accipiunt: ut dicitur Ioan. 1. *Sed alii homines habentes gratiam Christi, non possunt aliis mereri:* dicitur Ezech. 14. *quod si fuerint in ciuitate Noe, Daniel & Iob, filium & filiam non liberabunt: sed ipsi iustitia sua liberabunt animas suas.* Ergo nec Christus potius aliquid nobis mereri.

3. Præterea, Merces, quam quis meretur, debetur secundum iustitiam, & non secundum gratiam: ut patet Rom.

4. Si ergo Christus meruit salutem nostram, sequitur quod salus nostra non sit ex gratia Dei, sed ex iustitia: & quod

H h inu-

Ephes. 4.

Apocal. 3.

D. Thom.

Ioan. 17.

Augus.

Ioan. 12.

Apocal. 5.

Matth. 3.

17.

Augus.

Psal. 22

Psal. 21

Rom 14

Cyrril.

Obiectio

Soto

Responsio

Bernard

Matth. 28

D. Thom.

Iob. 36

Gregor.

Ioan. 5.

Augus.

Vigil.